

MARI

- Voimavarakeskeinen työnohjaaja STOry + konsultointi ja koulutus
- KM luokanopettaja

AIHEET

- Identiteetti ihmisenä ja ammattilaisena
- Arvostava kohtaaminen
- Itsesäätelytaitojen opettaminen ja toteuttaminen
- Myönteisen oppimisarjen luominen

PERSOONALLISUUS

- Ihmisen fyysinen, psyykkinen ja henkinen kokonaisuus.
- Persoonallisuus määrittää, mistä ihminen on kiinnostunut, miten hän käyttäytyy, ajattelee, ilmaisee itseään ja tunteitaan.
- Geneettisen perustan päälle elämäkokemukset tekevät meistä yksilöitä.
- Persoonallisuus muotoutuu elämän mittaan.

PERSOONALLISUUDEN ULOTTUVUUDET

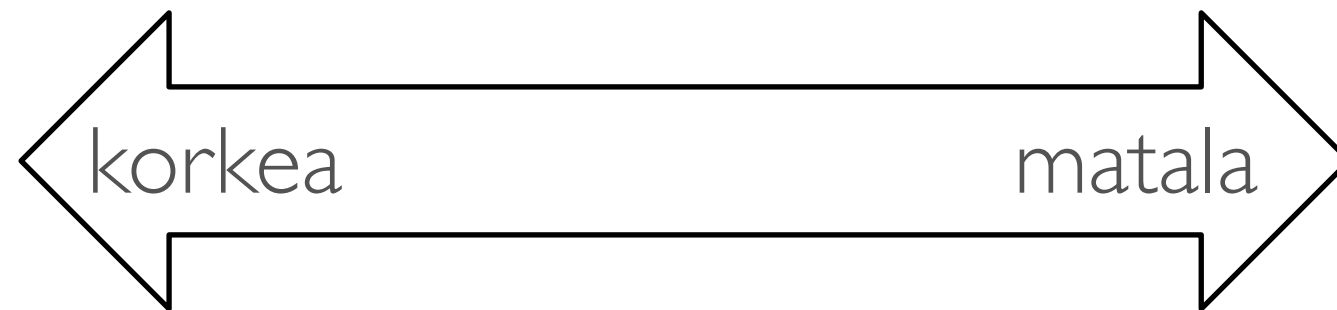
- fyysinen minä
- rooliminä
- kulttuuriminä
- kasvatettu minä
- temperamentti
- ydinminä (Dunderfelt 2012)

- Temperamentin kautta reagoidaan melko nopeasti ja automaattisesti.
- Antaa värin/ mausteen yksilön toiminnalle.
- Näkyy ja kuuluu ulospäin ja vaikuttaa merkittävästi siihen, miten muut näkevät ihmisen.

TEMPERAMENTTIPIIRTEITÄ

- Aktiivisuus
- Sopeutuvuus (muutokset ja uudet asiat)
- Sosiaalisuus (seurallisuus)
- Häirittävyys
- Sinnikkyys (sitkeys, periksiantamattomuus)
- Rytmisyys

TEMPERAMENTIN ARVIOINTIA

HARJOITUKSEN PURKU

- Miltä harjoitus tuntui?
- Mitä opit itsestäsi?

TOIVOA ON!

- Ydinminään sisältyy spontaanisuutta, luovuutta ja kykyä uudistua, jota temperamenttikäsitteeseen ei liity.

**Terve, vahva ammatti-identiteetti luo
työtyytyväisyyttä,
työniloa ja turvallisuutta.**

AMMATTI-IDENTITEETTI

- Ytimessä opettajan henkilökohtainen käyttöteoria
= työtä ohjaava ammatillinen viitekehys
- Selkeä kuva siitä, miksi toimii niin kuin toimii
- Sitä voi ja pitää tietoisesti kehittää

EPÄSELVÄ AMMATTI- IDENTITEETTI AIHEUTTAA

- epävarmuutta
- ahdistuneisuutta
- heikkoa sopeutumiskykyä
- hyväksynnän etsimistä
- tyytymättömyyttä

- Ammattirooli antaa

- asiantuntemusta
- selkeyttä
- suojautumiskykyä
- tehokkuutta

- Persoona antaa

- inspiraatiota
- uteliaisuutta
- eläytymiskykyä
- spontaanisuutta
- vastavuoroisuutta

HARJOITUS

- Paperi ja kynä
- Yksin pohtien, lopuksi yhdessä
- Muokattu kirjasta ”Voi hyvin, opettaja!”

TYÖÖURAN ALUSSA

- Millainen opettaja olit?
- Mitä asioita pidit tärkeänä?
- Millainen oli opetusfilosofiasi?
- Mitä ajattelit lapsista ja nuorista?

TÄMÄ HETKI

- Millainen opettaja olet nyt?
- Mikä sinulle on työssäsi tärkeintä?
- Millainen opetusfilosofia sinulla on nyt?
- Mitä ajattelet lapsista ja nuorista? Vanhemmista?
- Millaisia menetelmiä käytät?

2-5 VUODEN PÄÄSTÄ

- Millainen opettaja olet silloin?
- Millainen opettaja haluaisit olla?
- Mikä on silloin sinulle tärkeää?

PALUU TÄHÄN HETKEEN

- Mitä haluat ottaa mukaan historian unholasta?
- Mitä haluat jättää sieltä pois?
- Mitä haluat lisätä?
- Miten tulet sellaiseksi opettajaksi kuin haluat olla?

”Oman persoonan ja ammattiroolin joustava tasapaino
auttaa opettajaa jaksamaan”

- Reija Salovaara & Tiina Honkanen (Voi hyvin, opettaja)

- Hyvinvointi ei välttämättä tule kiirettä ja työmäärää vähentämällä.
- Työn muokkaaminen on opetuslalla käyttökelponen väline.

TYÖN MUOKKAAMISEN TAPOJA

- Vuorovaikutuksen ja yhteistyön määrä ja laatu
- Tehtävät, vastuut
- Tekniset välineet, materiaalit
- Uudet taidot, koulutukset
- Hankkeet, kerhot

VOIMAVARAT KESKIÖÖN

TYÖN MÄÄRÄ

TÄLLÄ HETKELLÄ

alisuoriutu- minen	sopivasti	vähän stressiä	jatkuva stressitila
-------------------------------	------------------	---------------------------	--------------------------------

KUINKA JAKSAN?

- Omasta hyvinvoinnista huolehtiminen
- Voimavarat
- Kuulluksi tuleminen
- Palautuminen, voimaantuminen

KUORMITUS & VOIMAVARAT

- Mitä työssä kuormittaa?
- Mikä auttaa jaksamaan?
- Miten työtä olisi hyvä muokata?

”Lopetin opettamisen ja aloin elää lasten kanssa.”

– Katariina Stenberg (Riittävän hyvä opettaja)

ARVOSTAVA KOHTAAMINEN

- Mitä minun tulisi ajatella, puhua, ja viestiä oppilaistani/ oppilailleeni, jotta he hyötyisivät suhteestamme?

ITSENSÄ KOHTAAMINEN

- Toisten arvostava kohtaaminen alkaa itsensä arvostavasta kohtaamisesta

**Dialogi
on enemmän
vuorokuuntelua
kuin
vuoropuhelua.**

HARJOITUS

- Pareittain
- Toinen puhuu, toinen kuuntelee
- Vaihto

”Kuuntele mitä toinen sanoo,
älä sitä mitä luulet hänen tarkoittavan.”

– Harry Goolishian

HARJOITUS

- Kuuntele ja kysy

PALAUTE HARJOITUKSESTA

- Miltä tuntui?
- Mitä opit?

ITSESÄÄTELY

ITSESÄÄTELYYN OPETTAMINEN

- Kiukun vastaanottaminen ja kiukun taakseen näkeminen
- Sisäisen puheen opettaminen "Aina ei voi voittaa." tai "Harjoitus tekee mestarin."

OMA ITSESÄÄTELY

- Aikuinen toimii esimerkkinä lapselle.
- Lapsi omaksuu näkemiään aikuisten tapoja säädellä itseään.
- Ikä ei ole este asiassa kehittymiselle.

HAASTAVAT TILANTEET

- Haastava käytös johtuu usein lapsen taitovajeesta.
- Lapsi vasta harjoittelee monia elämän taitoja.

HAASTAVAT TILANTEET

- Ennakointi. Selkeät odotukset.
- Selkeät rajat ja selkeä ohjeistus niiden ylläpitoon:
 - ”Näin ei saa tehdä. Tämä on ensimmäinen varoitus. Jos tulee toinen varoitus, tulee...”
- Syy-seuraussuhteet selkeäksi lapselle.

HAASTAVAT TILANTEET

- Kunniallisen perääntymisen rakentaminen eli tilanteesta pois pääseminen kasvot säilyttäen.
- Lapsen silmin: mitä toivoisit lapsena tuossa tilanteessa aikuiselta.
- Näytä mallia, miten toimia. Älä matki lasta.
- Kohtuulliset rangaistukset. Palkkiot toimivat usein paremmin.

HAASTAVAT TILANTEET

- Sovituista asioista kiinni pitäminen.
- Miten tästä eteenpäin?
- Keskinäisen luottamuksen lisääminen.
- Palkittavan roolin tarjoaminen. Vastuuttaminen.

HAASTAVAT TILANTEET

- Positiivinen aito palaute
- Monipuolinen oppimisarkki (jos lapselta odotetaan kunnollista käytöstä, lapsi voi odottaa kunnollista opetusta)
- Odotetusta toiminnasta välitön palkinto

PALKKIOJÄRJESTELMÄ

- Toimii parhaiten vilkaisin, haaveiluun taipuvaisiin ja tarkkaamattomiin lapsiin. (Korvenkallas 2011)
- Sopiva palkkio
- Sopiva palkkioiden väli
- Ansaittua ei oteta pois

MYÖNTEISEN OPPIMISARJEN LUOMINEN

- Mistä myönteinen oppimisarki koostuu?
- Mitkä ovat koulutyön tavoitteet ja millä edellytyksillä ne täyttyvät?

LUOKKA TÄYNNÄ PERSOONIA

- Ryhmä - yksilöt
- Sosiogrammi, vuorovaikutussuhteiden verkosto opettajasta käsin
- Suhdeverkostossa selviytyminen

OPPIMISEN MAHDOLLISTAMINEN

- Rutiinit, toistuvuus, ennakoitavuus
- Struktuurit (myös kuvalliset)
- Rajat & rakkaus
- Huumori (ei sarkasmi)
- Kannustus, kehu, positiivinen palaute ansaitusti

- Mitä vahvistamisen ja kontaktin tapa tavoittaa yksilön?
- Inhimillisuus läsnä arjessa.
- Kunnioittava kohtaaminen ja kuulluksi tulemisen tarjoaminen päivittäin.

KIRJOITA MUISTIIN

- Nämä asiat osaan.
- Nämä asiat haluaisin oppia.
- Näissä asioissa olen onnistunut.
- Näissä asioissa toivon onnistuvani.
- Näitä asioita itsessäni arvotan.
- Näistä asioista unelmoin.

- Clarkson, Stephanie. **Hyvää mieltä. Tehtäväkirja sinulle, jota joskus kiukuttaa tai surettaa.** PS-kustannus. 2019.
- Dunderfelt, Tony. **Tunnista temperamentit. Väriä elämään ja itsetuntemukseen.** PS-kustannus. 2012.
- Ilkka, Leena. Tamminen, Heli. **Avain tunteiden taloon.** Päivä. 2004.
- Jääskinen, Anne-Mari. Pelliccioni, Sanna. **Mitä sä rageet? Tunteita sikanaolosta sairaan siistiin.** Lasten keskus. 2017.
- Kallio, Maaret. **Inhimillisiä kohtaamisia.** WSOY. 2017
- Keltikangas-Järvinen, Liisa. **Temperamentti-ihmisen yksilöllisyys.** WSOY. 2015.
- Keltikangas-Järvinen, Liisa. **Temperamentti, stressi ja elämänhallinta.** WSOY. 2008.
- Kise, A. G. Jane. Stark, David. Hirsh, Sandra Krebs. **Opi tuntemaan itsesi. Elämän avaimet.** Päivä. 2012.
- Kokkonen, Marja. **Ihastuttavat, vihastuttavat tunteet. Opi tunteiden säätelyn taito.** PS-kustannus. 2017.
- Lunda´n, Arja. **Konstit vähissä? Ratkaisuja haastaviin kasvatustilanteisiin.** PS-kustannus. 2012.
- Murray, Lily. **Ei hätää. Tehtäväkirja sinulle, jota joskus ahdistaa ja stressaa.** PS-kustannus. 2019.
- Niemi, Päivi. **Hyvää mieltä ja tunnetaitoja.** Päivä Oy. 2014.
- Riihonen, Riikka. Koskinen, Minna. **Kuinka kiukku kesytetään. Lasten aggressiokasvatus.** PS-kustannus. 2020.
- Salovaara, Reija. Honkonen, Tiina. **Voi hyvin, opettaja.** PS-kustannus. 2013.

- www.erityisvoimia.fi
- www.mieli.fi

